
Utvalg: Utvalg for oppvekst og kultur
Møtested: Flyktningekontoret
Dato: 06.09.2016
Tidspunkt: 09:30

Eventuelt forfall må meldes Servicekontoret snarest på tlf. 75 68 20 00. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Vedlegg	Arkivsaksnr
	Saker til behandling		
PS 19/16	Orienteringer og referater - utvalg OK - 06.09.16	1-5	2016/398
PS 20/16	Bosetting av enslige mindreårige flyktninger (2016)		2016/111
PS 21/16	Tilstandsrapport for grunnskolen i Saltdal kommune for 2015	Eget hefte	2016/849
PS 22/16	Virksomhetsplan for grunnskolen 2016/17	6-20	2011/1531
PS 23/16	Besparelse PPT og spesialpedagogikk		2016/130
PS 24/16	Utvidet åpning av gymsaler i helger og høytid - OK		2016/158
PS 25/16	Harald Bakkes Minnefond - Endring av vedtekter samt valg til styret	21-24	2012/1074

Rognan, 31.08.16

Bengt Arne Sundsfjord
Leder

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for oppvekst og kultur	19/16	06.09.2016

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Orienteringer og referater - utvalg OK - 06.09.16

Foreliggende orienteringer vil bli gitt:

- Økonomirapporten pr. juni (se vedlagte notat)
- Barn som pårørende v/Annie Franing og Tor-Helge Ramsvik
- Arbeidsmøte budsjett 2017
- Økonomisk støtte til Newton-samlinger for skoler fra andre kommuner
- Neste møte den 18. oktober på Storjord

Rådmannens innstilling

Orienteringer/referater tas til informasjon.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for oppvekst og kultur	20/16	06.09.2016
Kommunestyre		

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Bosetting av enslige mindreårige flyktninger (2016)

Foreliggende dokumenter:

Sluttrapport fra arbeidsgruppe

Sakens bakgrunn

Kommunestyret vedtok den 16. desember 2015 i forbindelse med budsjettprosessen følgende:
Saltdal kommune bes gjøre nødvendig forarbeid med formål om å bosette inntil 8 enslige mindreårige flyktninger i 2016, innenfor rammen av 30 bosettinger.
Økt integreringstilskudd blir brukt til å øke ressursen til dette arbeidet.

På bakgrunn av vedtaket opprettet Kommunalleder for oppvekst og kultur en arbeidsgruppe med mandat om å levere en rapport som belyser følgende forhold:

- Avklaring av aldersgruppe
- Organisering av tjenesten innenfor den kommunale flyktingetjenesten. Alternativt under en annen kommunal enhet
- Krav til tjenesten (mottak, kompetanse/ressurser, bo-/omsorgsløsning, helsetilbud og fritidstilbud)
- Skole
- Fleksibilitet
- Økonomiske konsekvenser
- Tidsperspektiv

Arbeidsgruppens sammensetning:

- Gruppen har vært ledet av Flyktingetjenesten ved Lillian Johansen og supplert med ytterligere kompetanse fra Flyktingetjenesten ved behov.
- Skole: Røkland skole bidratt ved rektor Anne Marie Nordnes og leder for VO Alona Bakke
- Helse ved ledende helsesøster Annie Franing og Marthe Nyheim Pettersen
- Barnevern ved Lisa Vesterå

Ved behov har arbeidsgruppen vært i kontakt med eksterne kompetansmiljø og andre kommuner for å innhente nødvendig informasjon eller avklare spørsmål.

På bakgrunn av arbeidsgruppens sluttrapport legges det her frem en sak om status for nåsituasjonen i forarbeidet med å bosette inntil 8 enslige mindreårige flyktninger i 2016.

Vurdering

Avklaring av aldersgruppe:

Alderen på flyktningene vil være av stor betydning for hvordan kommunen skal legge til rette for bosetting av denne gruppen. Flyktningtjenesten har vært i kontakt med Imdi, som opplyser at det er opptil den enkelte kommune å bestemme hvilken aldersgruppe en ønsker å bosette. Rapporten er i så måte utarbeidet med tanke på at Saltdal kommune velger å bosette aldersgruppen 16 – 18 år.

Erfaringer fra andre kommuner

Det har vært gjennomført telefonmøte med Hamarøy internasjonale senter ved nestleder, samt barnevernleder i Nord Salten barneverntjeneste. Dette for å sikre nødvendig vurderingsgrunnlag i forarbeidet med bosetting av enslig mindreårige.

Hamarøy kommune har arbeidet med enslige mindreårige helt siden høsten 2000, og de har pr i dag 11 enslige mindreårige i gruppen 15-18 år. Hamarøy har valgt døgnbemannet bofellesskap som omsorgsform for enslig mindreårige, hvorav 8 av de 11 ungdommene bor «inne» i felleskapet. Denne organiseringen av kommunalt tiltak samsvarer med det forarbeidet som arbeidsgruppen har vurdert som formålstjenlig for å ivareta de enslig mindreåriges behov for omsorg og oppfølging fra kommunen.

Hamarøy har organisert bofellesskapet som en egen enhet under Hamarøy internasjonale senter, som på sett og vis tilsvare Saltdal kommunes flyktningkontor. Bemanningen i Hamarøys bofellesskap er følgende: 1 til 2 miljøpersonale på dagvakt, 3 personale på ettermiddagsvakt, og 2 aktive nattevakter. De har i tillegg kokk som forbereder daglig felles middag for beboerne. Bofellesskapet har plass til samtlige mindreårige med eget soverom og bad, i tillegg til at miljøpersonalet har kontorfasiliteter i samme bygning.

Det er ansatt to hele administrative stillinger, da det er svært mye administrative oppgaver knyttet til arbeid med enslig mindreårige. Dette omfatter blant annet arbeid med turnus, arbeid med tilskudd og refusjonssøknader, og veiledning til miljøpersonale..

Bakgrunnen for bemanningsløsningen er at det krever store ressurser å gi denne gruppen av barn den omsorg og oppfølging som de har behov for i det daglige for at en god integrering skal ha måloppnåelse. Det er stort fokus på voksenkontakt og voksentetthet i arbeidet. Bofellesskapet har samarbeidsmøter med barneverntjenesten hver 14.dag hvor faglige utfordringer knyttet til beboerne blir drøftet. Det er et mål om at gruppen skal integreres mest mulig i lokalmiljøet, og de arbeider ut fra en fasemodell hvor måloppnåelsen evalueres kontinuerlig med tanke på overgang til en selvstendig botilværelse i egen hybel/leilighet.

De utfordringene som belyses fra Hamarøy er traumeproblematikk, ensomhet, depresjon, i noen tilfeller rusmisbruk, press fra hjemlandet, og sosiale utfordringer knyttet til god integrering. Hamarøy har lang erfaring med gruppen, og har langt på vei lyktes med sine arbeidsmodeller. Det blir presisert at det er nødvendig med tett voksenkontakt og tilstrekkelig bemanning.

Nord Salten barneverntjeneste erfarer at de ikke evner å følge opp enslig mindreårige på tilfredsstillende måte, og at de derfor ikke sørger for at barna får evaluert sine tiltak. Det er barneverntjenestens ansvar å følge opp med tiltak dersom barnets atferd eller utvikling medfører at andre tiltak ikke kan ivareta dets behov på god nok måte.

Administrative stillinger er en nødvendig prioritet med bakgrunn i det ressurskrevende arbeidet med blant annet refusjonssøknader for å sikre at kommunen får de tilskudd og refusjoner man har krav på. Det er opplyst at 80 % av de utgifter som er refusjonsberettiget, blir refundert. Tolkeutgifter er ikke refusjonsberettiget, og det opplyses fra Hamarøy at slike utgifter estimeres til om lag 30.000 kr pr.mnd. Hamarøy har flere enslig mindreårige totalt enn Saltdal. Det vil sannsynligvis være stordriftsfordeler knyttet til bofelleskap med 8 beboere, men arbeidsgruppen kjenner ikke til totalt estimert økonomisk risiko for kommunen.

Arbeidsgruppens faglige vurderinger

Etter bosetting i kommunen, er det kommunen selv som har ansvaret for tiltak som iverksettes, og arbeidsgruppen er av den klare oppfatning om at det skal stilles langt strengere krav til oppfølging enn det som er omtalt som et «forsvarlighetskrav» ved mottakene for EM. Når det skal bosettes enslig mindreårige barn i gruppen 16-18 år skal vi være vårt ansvar bevisst knyttet til at dette dreier seg om ungdommer som kommer alene uten omsorgspersoner, og at de i kraft av dette blir under omsorg av kommunen de bosettes i. Omsorgen for denne gruppen barn favner bredere enn det å gi dem beskyttelse, forsvarlig boligtilbud og ivaretagelse av grunnleggende behov. Ved en forsvarlig bosetting vurderer arbeidsgruppen at det er behov for trygg omsorg fra kyndige fagpersoner, tett voksentetthet, arbeid med kultur og integrering, i tillegg til gode tjenester innenfor skole, kultur og helse.

FNs barnekonvensjon omtaler at alle tjenester som har ansvaret for barns omsorg skal rette seg etter de standarder som er fastsatt av de kompetente myndigheter, særlig med hensyn til sikkerhet, helse og personalets antall og kvalifikasjoner. Kap. 22 omtaler at barn skal gis samme beskyttelse som ethvert annet barn som av en eller annen grunn permanent eller midlertidig er berøvet sitt familiemiljø. (Barne- og familiedepartementet, 2003).

Flyktningbarna kan utvikle traumer fra det de har sett og opplevd før de komme til Norge. Mange har hatt liten eller ingen oppfølging med tanke på fysisk og psykisk helse i hjemlandet og krever mye oppfølging. Barna er i en livssituasjon som er ny, utrygg og uten nære omsorgspersoner. Oppfølging av psykisk helse med tolk er tid- og ressurskrevende. Håndbok for enslige mindreårige anbefaler samtalegrupper og aktivitetsgrupper i regi av helsestasjonen. Barna har som regel behov for særskilt omsorg. Mange flyktningbarn har vært direkte utsatt for vold og andre typer overgrep. Sårbarheten krever bistand til bearbeiding av opplevelsen, en del av oppfølgingen innebærer også for eksempel infeksjonssykdommer og fysiske traumer de kan ha blitt pådratt under flukten, samt feil- og underernæring. Den nye situasjonen representerer tap i utviklingsprosessen med fare for alvorlige skader ved manglende oppfølging.

Nyere tids forskning slår fast at gjentakende traumatisering tidlig i livet kan påvirke hjernens utvikling, og at utviklingen av sentrale systemfunksjoner rammes slik at det kan forårsake et smalt toleransevindu. Resultatet kan være uro, tilknytningsproblematikk, dissosiasjon og emosjonelle utfordringer. Slik eventuell problematikk bør de ansatte i et bofelleskap være forberedt på å møte, og Saltdal kommune bør sikre at det tilbys relevant kompetanse og verktøy for arbeid med traumesensitiv omsorg.

Organisering og kapasitet:

Arbeidsgruppen har sett på organisering av tjenesten innenfor den kommunale flyktningtjenesten. Dette med et nært tverrfaglig arbeid med andre aktuelle instanser.

Tverretatlig samarbeid er nødvendig for å sikre avklaring av ansvar, og for å kunne samordne tiltak. Dette samarbeidet vil følges opp i tiden før og under at bosetting er endelig avklart. Alternativ plassering av hovedansvaret under en annen kommunal enhet (Nav, barnevern eller andre) er vurdert, men ikke funnet formålstjenlig.

En sentral del av spørsmålet om organisering er avklaring av kapasitet i de ulike etatene. Eventuelt behov for å styrke noen tjenester med ytterligere ressurser. Saltdal kommune har pr i dag ca 70 flyktninger som er innenfor 5 års perioden etter bosetting. I tillegg har vi noen som har vært bosatt mer enn 5 år, men som fremdeles trenger tett oppfølging. I tillegg har vi 2 flyktningmottak med til sammen ca 260 flyktninger (hvorav ca. 50 EM).

Helsesøster jobber 80% stilling (finansiert av flyktningkontoret). Med dagens bemanning i flyktninghelsetjenesten er kapasiteten for oppfølging av barna med tanke på fysisk og psykisk helse minimal. Ved eventuell bosetting av 8 EM bør denne ressursen økes til 100%.

Barneverntjenesten ser en klar utfordring hva gjelder nåværende kapasitet til å gi et forsvarlig og riktig behov for avklaring av behov og tiltak etter loven for denne gruppen av barn. Bekymringene knytter seg spesielt til at disse barna representerer en gruppe hvor man kan anta at hjelpebehov vil være langvarig tilstede med bakgrunn i deres livssituasjon. Dette sees i sammenheng med flere risikofaktorer, deriblant eventuell opplevelse av tap og traumer, og det faktum at barna er kommet alene til et omsorgssenter og til videre bosetting i egen kommune uten trygge omsorgspersoner. Bekymringen fra barneverntjenesten her dreier seg altså i stor grad om barnas behov for oppfølging knyttet til psykisk helse og utvikling.

Dersom barneverntjenesten mottar meldinger om bekymring har man slik situasjonen er i dag, ikke god nok kapasitet til å gripe inn. Barneverntjenesten vurderer med bakgrunn i dette at det også vil være behov for en styrkning med en 50 % stillingsressurs i barneverntjenesten første år.

Flyktningtjenesten har behov for å styrke sin tjeneste med minimum 100 % stilling som leder for bofellesskapet. Til denne stillingen legges det faglig ansvar for oppfølging personalet, samt administrative oppgaver som rapportering og refusjonssøknader for tilskudd mm

Det er utarbeidet planverk og rutiner for mottak av flyktninger i helsetjenesten. Dette planverket vil være gjeldende for mottak av denne gruppen også.

I tillegg skal kommunen sørge for at hver enkel bosatt har verge. Det er Fylkesmannen som har dette ansvaret. Det skal også foretas en vurdering av den enkeltes behov og iht. til "IMDi sin Håndbok for arbeid med enslige mindreårige" utarbeide individuell plan.

Bo- og omsorgsløsning:

På generelt grunnlag kan en si at bosetting av flyktninger i Saltdal kommune er en utfordring mht boligsituasjonen. Arbeidsgruppa har vurdert ulike alternativer som hybler, bofellesskap, fosterhjem, institusjon eller lignende. Når det gjelder denne spesielle gruppa anbefaler arbeidsgruppa et bofellesskap fordelt på to boenheter med felles personale. Det ideelle er ett felles bofellesskap som hadde vært det beste for å utnytte ressursene. Det er imidlertid lite sannsynlig at det er tilgjengelig ett bofellesskap med 8 boenheter og med tilstrekkelig fasiliteter for ansatte (kontorer, overnattingsmuligheter mm).

Arbeidsgruppen har vært i kontakt med RIBO, Boligstiftelsen og andre aktører på det private boligmarkedet. Så langt har ikke arbeidsgruppen klart å kartlegge egnede boliger sett ut fra plassering og egnethet.

Kompetanse og ressurser:

Det er ønskelig med bemanning med 3-årig sosialfaglig høyskoleutdanning. Erfaringsmessig vet man at det kan bli vanskelig å rekruttere personell med denne bakgrunnen. Alternativet en ser for seg er at en kan ansette andre yrkesgrupper med erfaring fra denne typen arbeid.

Arbeidsgruppen anser at det nødvendig at det ansettes personale i samme tetthet som erfaringene fra Hamarøy internasjonale senter, herav minimum 1 dagvakt, 2 ettermiddagsvakter og 2 nattevakter. I tillegg bør det ansettes en 100 % stilling som leder for bofellesskapet, samt eventuelt en barnefaglig ansvarlig i bemanningskorpset. Det bør minimum ansettes 50 % av personale med helse/sosialfaglig eller pedagogisk høgskole/universitetsutdanning for å sikre tilstrekkelig kompetanse i bofellesskapet. Ut fra en slik vurdering vil man kunne anslå et behov for et bofellesskap med om lag 12 årsverk. Det bør stilles krav til både relevant utdanning og personlig egnethet knyttet til de oppgaver miljøpersonalet skal håndtere i bofellesskapet. I tillegg til å tilby god nok omsorg, skal personale inneha kunnskapsnivå om migrasjonshelse og traumer, eller kunne identifisere utfordringene og søke bistand utenfra. Dette ut fra en vurdering om at man ikke vet hvilke ungdommer man skal bosette og hvilke erfaringer og tilknytningshistorie de innehar ved ankomst til Saltdal. Det bør legges vekt på kulturkompetanse og kultursensitivitet, og kompetansehevende tiltak innenfor traumeforståelse og traumesensitiv omsorg.

Økonomiske konsekvenser:

Arbeidsgruppa innstiller på at det må være personale tilstede på dag, kveld og natt. Det vil si at 24 timer av døgnet skal det være personale tilstede.

Erfaringer fra andre kommuner tilsier at det kan bli behov for ca 7-8 årsverk og en årlig kostnad på mellom 4,5-6 mill avhengig av sammensetning på bemanning, ansiennitet osv.

Fritidsaktiviteter og samarbeid med frivillige organisasjoner

Saltdal kommune har et godt fritidstilbud til barn og unge ved alt fra idrettsaktiviteter til andre aktiviteter som sang og musikk. Det er viktig å huske at det skal bosettes ungdommer som trenger å omgås med andre ungdommer. Gjennom fritidsaktiviteter kan de som skal bosettes bygge nettverk og relasjoner med saltdalsungdommer. I tillegg kan det å delta i aktiviteter utenom skolen være til glede og gi opplevelse av mestring. Arbeidsgruppen anser det derfor som svært viktig at disse ungdommene følges opp så tett at det kan legges til rette slik at hver enkelt i størst mulig grad kan få utvikle sine evner og talent.

Skole:

Sammen med fritidsaktiviteter er skole det viktigste innholdet i ungdommenes hverdag. Som for alle andre ungdommer er skolen en arena for læring, utvikling og mestring. Utdannelse er nøkkelen til å komme inn i arbeidslivet og kan sees på som en av de mest avgjørende faktorene for om integreringen lykkes.

Det er sannsynlig at elever kan trenge spesialundervisning etter Opplæringsloven §5-1 eller §4A-2, noe Saltdal kommune er forpliktet til å gi om situasjonen skulle oppstå. Spesialundervisning betyr utvidelse av lærerstilling.

Det kan også være et alternativ for denne gruppen å starte på videregående opplæring.

Økonomi

Stipulert budsjett ved mottak av åtte enslige mindreårige

Inntekt pr år

Tilskudd EM		207.000
Ekstra tilskudd 2016		100.000
Integreringstilskudd		184.000
Barnetrygd		11.640
Til sammen	502.640 x 8=	4.021.120

Utgifter pr år

Boutgifter	(5.500 x 12)	66.000
Livsopphold	(5.000 x 12)	60.000
Aktivitet/støttekontakt etc,		24.000
Til sammen	150.000 x 8 =	1.200.000
Lønn personale		6.500.000
Leasing bil		36.000
Leder bofellesskap		700.000
Utgifter pr år 8 enslige mindreårige		7.236.000

I tillegg til integreringstilskuddet dekkes 80% av kommunens tiltaksutgifter som er hjemlet i Lov om barnevernstjenester gjennom en særskilt refusjonsordning. Fra 2015 gis 80% refusjon for disse utgiftene mot tidligere 100%. Selv med integreringstilskuddet, samt 80% refusjon av kommunens tiltaksutgifter vil det være en årlig underdekning på ca kr 77.000,- pr enslig mindreårig. Dette samsvarer med det statlige Beregningsutvalgets kartlegging hvor årlig underdekning er på kr 78.000,- pr år pr EM. Underdekning på 8 EM vil da utgjøre kr 616.000,- pr år.

I tillegg har en ikke tatt høyde for økning av helsesøsterstilling, merkostnader barnevern, skole og flyktningsjeneste.

Det vil være en økonomisk utfordring for kommunen å bosette inntil 8 enslige mindreårige flyktninger. De tilskudd kommunen mottar vil ikke være tilstrekkelig for å dekke kostnadene.

I brev fra IMDI datert 04.08.16 kommer det frem av et fåtall enslige mindreårige over 15 ikke er tildelt kommune. Saltdal kommune er så langt ikke tildelt enslige mindreårige for 2016. Imdi påpeker imidlertid behov for alle de plassene kommunene har vedtatt for enslige mindreårige. Måltallet for 2017 vil bli fastsatt i september og presisert i anmodningsbrevet for 2017.

Flyktingekontoret er i en prosess der leder for tjenesten går av fra 1. september. Dette innebærer at flyktingkontoret er underbemannet inntil en erstatter kan tiltre fra 1. januar 2017. Dette forholdet må sees opp mot øvrige bosettinger i 2016. Pr august er det kun bosatt 4 personer i Saltdal kommune. Dette skyldes kapasitetsproblemer i UDI/IMDI. Denne situasjonen er i ferd med å endres slik at kommunen skal bosette 19 personer innen utgangen av oktober. Det er flere barn i denne gruppen som trenger ekstra oppfølging.

Rådmannens innstilling

1. Det videre arbeidet med bosetting av inntil 8 enslige mindreårige flyktninger utsettes inntil kommunen har tilgang til egnet bofellesskap og at bemanningssituasjonen på flyktningkontoret er normal.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for oppvekst og kultur	21/16	06.09.2016
Kommunestyre		15.09.2016

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Tilstandsrapport for grunnskolen i Saltdal kommune for 2015

Foreliggende dokumenter:

Tilstandsrapport for grunnskolen i Saltdal kommune for 2015

Sakens bakgrunn

Opplæringsloven §13.10 sier:

Som ein del av oppfølgingsansvaret skal det utarbeidas ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den videregående opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigar dvs. kommunestyret, fylkestinget og den øvste leiinga ved dei private grunnskolane.

Vurdering

Under Utdanningsdirektoratet ligger Skoleporten som er en presentasjonsportal for ressursinnsats og resultater for den enkelte kommune. I denne ligger en ferdig mal for årlig Tilstandsrapport for skolene. For den enkelte kommune kan det legges det inn lokale mål og vurdering av resultatene. Resultatene gir også rom for skoleeier for framtidrettete signaler f.eks. i budsjettarbeidet. Hver skole har tilgang til sine resultater etter hvert som de kommer inn. Skoleeiers behandling av Tilstandsrapporten skal gi signaler som også må gjenspeiles i de kommende virksomhetsplanene.

Tilstandsrapporten er utarbeidet i samarbeid med ledelsen ved skolene og har vært drøftet med Utdanningsforbundet.

For å gi et bedre grunnlag for å vurdere tilstanden i grunnskolen gis det her noen forklaringer på forhold som er av betydning for skoleutvikling.

Bygg og uteområder

Det er gjort noen oppgraderinger av både bygg og uteområder de siste årene, men skolenes uteområder og bygningsmasse bærer preg av slitasje og til dels manglende vedlikehold.

Byggforvaltningen har i løpet av det siste året gjennomført en grundig kartlegging av status og er nå i ferd med å lukke avvik på brann og elektrisitet.

Vestvågøymodellen

Vestvågøymodellen er grunnlaget for rammetildeling til skolene. Den består av 3 grunnlagskriterier:

- Basisgruppetall
- Ressurs for elever med et utvidet (stort) ressursbehov – spesialundervisning/assistent
- Ressurs for elevrelaterte utgifter

Basisgruppetallet danner grunnlaget for skolenes årsverk. Tallet må ikke forveksles med tallene i KOSTRA som sier noe om antallet elever pr. lærer. I denne ressursen ligger årstimer, delingstimer, støttetimer, timer til kontaktlærere, elevrådsressurs, m.m., kort sagt det totale grunnlaget av årstimer med unntak av spesialundervisning.

Da modellen ble utviklet i Vestvågøy kommune, fastslo en at det marginale tallet for tildeling var:

- 13 – for elever på småtrinnet
- 14 – for elever på mellomtrinnet
- 14 – for elever på ungdomstrinnet

Ved revisjon av modellen ble denne vurderingen opprettholdt. Dersom man økte tallene (eks. 14-15-15), ville det bety en svekkelse av årsverkstildelingen til skolene.

Saltdal kommune har p.t. vedtatt 14-15-15 som kriteriegrunnlag. En har videre vedtatt at i dette kriteriegrunnlaget skal også assistentene bergenes inn. Dette medfører at skoler som har assistenter knyttet til skoledelen, må omregne lærerårsverk til assistentårsverk. Ressursbehovet knyttet til assistenter burde ideelt sett vært holdt utenfor modellen og tildelt på samme måte som for SFO.

For elever med et utvidet/stort behov for spesialundervisning/assistent, tildeles et årlig beløp på kr. 320 000. Dette tallet har ikke vært justert de siste årene. Innholdet i den sakkyndige vurderingen fra PPT danner grunnlaget for hvilke elever som kommer inn under denne kategorien. Elever tilhørende andre kommuner (fosterhjemsplasserte) er ikke en del av denne tildelingen.

En del poster i budsjettet er rettet direkte mot undervisningssituasjonen (kopiering, ekskursions, lærebøker, arbeidsmateriell, osv.). Til dekning av disse utgifter er det stipulert et grunnlagsbeløp på kr 4000 pr elev på barnetrinnet og kr 4500 på ungdomstrinnet. Disse satsene har stått uendret i flere år.

Det tildeles også ressurs til de skoler som har et større antall elever med behov for spesialundervisning ut over kommunegjennomsnittet.

Vikarutgifter beregnes ut fra en sats på kr 5747 pr. elev pr. år.

Skoler som gir opplæring i samisk tildeles ressurs etter en statlig fastsatt timesats.

Tildeling av ressurser til:

- Tidsressurs (byrdefull)
- Seniortiltak
- Administrasjonsressurs

skjer på grunnlag av ordinær beregning (som ellers i landet)

Saltdal kommune har vedtatt at elever skal delta på leirskole. Det er derfor tatt inn i modellen ei tildeling på kr 2000 pr elev.

Skoleskyss beregnes på bakgrunn av regnskapstall forrige skoleår og evt justeringer i busstakster.

Tildeling av ressurser til årsverk skjer ikke på grunnlag av reelle lønnsutgifter, men ut fra gjennomsnittslønn. Dette medfører at skoler med høy kompetanse har høyere lønnsutgifter og får derved ut færre årsverk enn skoler med lavere kompetanse.

Spesialpedagogiske behov og «Nye PPT»

Skolene arbeider systematisk og kontinuerlig med å legge til rette for de elevene som har spesielle behov. Det er møter i S-team, dialogmøter, observasjoner, veiledning, henvisning til sakkyndig vurdering og evalueringer. Dette er ressurskrevende arbeid, men som prioriteres høyt på den enkelte skole. Tilbakemeldingene er i stor grad positive mht samarbeidet med PPT indre Salten. Det har vært noe ventetid og det tar noe tid for å få sakkyndige vurderinger, men i de pågående sakene er det godt samarbeid. PPT ble omorganisert i 2015. Endringene i PPT innebar ny arbeidsmetodikk ved at man skal jobbe mer systemisk, klassevis og mindre individuelt

Grunnskolene har et svært høyt aktivitetsnivå og det kan vises til flere gode tiltak som skal bidra til å fremme et godt læringsmiljø og resultater.

UIU – Ungdomstrinn i utvikling

I 2013 bestemte departementet seg for å satse ekstra på alle landets ungdomsskoler ved å gi hjelp, kurs og veiledning fra universitet/høgskoler og utviklingsveiledere. Målet var å gjøre ungdomstrinnet mer praktisk og variert slik at alle elevene opplevde motivasjon og mestring. I tillegg skulle hver skole velge seg satsningsområder innen grunnleggende ferdigheter (lesing, skriving og regning i alle fag) eller klasseledelse/vurdering for læring. Begge ungdomsskolene i Saltdal valgte klasseledelse og regning; i tillegg valgte Rognan Ungdomsskole lesing og skriving. Prosjektet er ment for å fremme skoleutvikling slik at det skal komme elevene direkte til gode. Skolene har også satt av tid til ressurslærere ved skolene som skal drive utviklingsarbeidet ved skolene sammen med skoleadministrasjonen og plangruppen.

PALA – prosjekt for alternativ læringsarena.

PALA er en gruppe som er opprettet for elever med særlige behov for hjelp og oppfølging og som av ulike årsaker ikke mestrer godt nok å være i ordinær klasse. Det er 5 plasser hvert år. Undervisningen tilpasses mht. tempo, utvalg av tema, nivå og arbeidsmetoder. Det er fokus på å gjøre undervisningen praktisk og variert slik at elevene på gruppa får vist sin faglige kompetanse. I tillegg er det lagt stor vekt på sosial kompetanse og den generelle delen av læreplanen. Dette har vist seg å være det mest vellykkede tiltaket vi har gjort både i forhold til spesialundervisning og til tilpasset opplegg. De fleste elevene presterer bedre faglig og sosialt og trives bedre på skolen.

Newton

Ansvar for Newton er lagt direkte under kommunalleder for oppvekst og kultur. Det er dårlig med ressurser til å videreutvikle Newton som en arena for læring. Newton er et positivt innslag i skolehverdagen med fokus på teknologi og realfag i andre læringsomgivelser. I fremtiden bør undersøkes hvilke mulighetene som finnes for et utvidet samarbeid med lokalt næringsliv, videregående skole, nabokommuner og andre aktører i regionen som Nasjonalparksenteret.

DKS – Den kulturelle skolesekken

Gjennom den nasjonale satsingen, Den kulturelle skolesekken (DKS), får elevene i Saltdal møter med profesjonell kunst og kultur av alle slag. De får mulighet for å oppleve, gjøre seg kjent med og delta i ulike former for kunst og kultur. Den kulturelle skolesekken er ei ordning med tre nivå; nasjonalt, regionalt og kommunalt. Den kommunale ordninga vektlegger elevenes egen deltakelse og lokal kulturarv som båtbyggertradisjoner, AZ-galleriet, krigshistorie og kvernsteinsbruddene i Saksenvik. Ordninga har vært godt mottatt i skolene i Saltdal og er innslag i skolehverdagen som blir møtt med positivitet av elever og lærere.

DNS – Den naturlige skolesekken

Den naturlige skolesekken er en nasjonal skolesatsing som skal bidra til at barn og unge gjennom opplæring får kunnskap og bevissthet om bærekraftig utvikling og klodens miljøutfordringer. Rognan Ungdomsskole har vært med i noen år og laget flere praktiske undervisningsopplegg; om økosystemet ved Fiskvågvatnet og fugleregistrering, om oppdrettsanlegg i bygda og om utslipp ved Skansenøyra. Det er laget et årshjul med opplegg for de forskjellige trinnene. Dette brukes som ett av midlene for å fremme UIU og gjøre skoledagene mer praktisk og variert, samt samarbeide tverrfaglig.

Lektor 2

Røkland skole har gjennomført et opplegg knyttet til Lektor 2-ordningen. Lektor2-ordningen deler ut midler til skoler som ønsker å samarbeide med realfagsbedrifter og institusjoner om undervisning. Sammen med en ekstern partner skal skolen utvikle inspirerende og læreplanrettede undervisningsopplegg med fokus på anvendelse av realfag.

Samarbeid

Skolene har et godt samarbeid med næringslivet i kommunen. Bedriftene er positive og stiller opp ved blant annet bedriftsbesøk og jobbskygging.

Internt i kommunen samarbeides det godt på tvers av sektorer med blant annet helsestasjon og barnevern (S-team), flyktningkontor og byggforvaltning. I tillegg er det samarbeid med andre aktører som flyktningmottakene og PPT.

Elevene i grunnskolen i Saltdal presterer gode faglige resultater, men en ser naturlige svingninger fra år til år. Grunnskolene i Saltdal kommune viser svært gode resultater på elevundersøkelsen. Resultatet er en indikasjon på et godt samarbeid mellom skoleledelse, lærere og hjemmet som skaper trygge rammer og et godt læringsmiljø.

På de nasjonale prøvene for både 5. og 8. trinn bør tyngdepunktet i resultatene for lesing og regning forskyves mot de høyere mestringsnivåene. Resultatene for engelsk viser at det er behov for å sette inn ekstra tiltak på grunn av de svake resultatene.

Det er rom for forbedring i andelen elever som går over i videregående opplæring høsten etter uteksaminering fra grunnskolen.

Rådmannens innstilling

Tilstandsrapporten for grunnskolen i Saltdal for 2015 tas til orientering.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for oppvekst og kultur	22/16	06.09.2016

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Virksomhetsplan for grunnskolen 2016/17

Foreliggende dokumenter:

Virksomhetsplan for grunnskolen 2016/17

Sakens bakgrunn

Levekårsutvalget vedtok i sak 2/15 at det skal utarbeides en felles virksomhetsplan for grunnskolene i Saltdal kommune. Dette har vært et ønske fra skolene. Selv om skolene er forskjellige, skal en kunne navigere ut fra pedagogiske og driftsmessige styringssignaler som både er av sentral føring, men også lokalt forankret. Virksomhetsplanen skal være ferdig til skolestart og legges til politisk behandling tidlig høst hvert år.

Vurdering

Utarbeidelse av virksomhetsplanen skal ha følgende prosess: Kommunalleder for oppvekst og kultur presenterer stikkord og styringssignaler for skoleledernetverket i løpet av høsten. Deretter har virksomhetslederene ved den enkelte skole bidratt i arbeidet med en felles plan. Virksomhetsplanen er også drøftet med Utdanningsforbundet

På grunn av at stillingen som kommunalleder stod vakant fra mai 2015 til januar 2016 ble det ikke lagt frem stikkord og styringssignaler for skoleledernetverket i løpet av høsten 2015. Foreliggende virksomhetsplan er dermed utarbeidet med utgangspunkt i forrige virksomhetsplan (2014/15) og inneholder ikke de store endringene.

Innholdet i virksomhetsplanen tilsier et levende dokument som utvikles ut fra evaluering, satsningsområder og føringer gitt av skoleeier. Kommunalleder oppvekst og kultur vil følge opp arbeidet mot ny plan for 2017/18.

Virksomhetsplanen skal gjennomgå følgende faser:

Rådmannens innstilling

Utvalg for oppvekst og kultur tar virksomhetsplanen til grunnskolen i Saltdal kommune for 2016/17 til orientering.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for oppvekst og kultur	23/16	06.09.2016
Kommunestyre		15.09.2016

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Besparelse PPT og spesialpedagogikk

Foreliggende dokumenter:

Samarbeidsavtale om nye PPT indre Salten
Årsmelding Nye PPT indre Salten 2014/2015

Sakens bakgrunn

Kommunestyret vedtok 16. desember 2015 årsbudsjett for 2016 og økonomiplan for 2016-2019, samt forpliktende plan for inndekking av akkumulert underskudd. Innenfor samhandlingsområdet oppvekst og kultur ble det blant annet vedtatt innsparingstiltak på PPT og spesialundervisning på henholdsvis kr 700 000 og kr 295 000. Innsparingstiltakene skal sees i sammenheng med at PPT ble omorganisering i 2015. Endringene i PPT innebar ny arbeidsmetodikk ved at man skal jobbe mer systemisk, klassevis og mindre individuelt. Denne metodikken skulle også gi en kostnadmessig gevinst. Hver enhet er ansvarlig for å se til at budsjettrammene holdes.

Det ble tidlig iverksatt en prosess for å se nærmere på tiltaket og hvordan det kan løses. I den forbindelse ble det avholdt et felles møte mellom skoler og barnehager den 20.01.16. På møtet deltok også representanter fra Fauske kommune og PPT indre Salten.

Etter drøfting på møtet den 20.01, var det enighet om at skole og barnehager starter hver for seg og møtes igjen når en har fått en start og er klar for å se tiltak på tvers av samhandlingsområdet. Det er usikkerhet til at innsparingskravet er realistisk. Det skal uansett gjennomføres en prosess for å se nærmere på dagens praksis knyttet til spesialpedagogiske tiltak og bruk av PPT.

Virksomhetsleder for barnehagene har hatt ansvar for å involvere barnehagene i Styremøtene. Kommunalleder har hatt ansvar for å involvere skolene gjennom Skoleledernetverket og egne i møter. Det er enighet i gruppen av skoleledere og styrere i barnehagene om at vi ønsker kontinuerlig forbedring av tjenestene. Hensikten med den prosess det nå legges opp til er å arbeide med kvalitetssikring og systemisk tenking (jf. målet med «Nye PPT» om et forsvarlig system for barn med særlige behov).

Oppdrag som er gitt til skolene og barnehagene av kommunalleder:

- Kartlegg årsaksforhold til at utgifter knyttet til PPT økte høsten 2015
- Beskriv egen praksis for bruk av PPT og spesialundervisning på den enkelte skole og barnehage.
- Beskriv konkrete tiltak som skal bidra til:
  1. En bedre tjeneste med kvalitetssikring og systemisk tenking (jf. målet til «Nye PPT» om et forsvarlig system for barn med særlige behov)
  2. Bedre ressursutnyttelse (jf. kravet om innsparing på kr 700 000)

Til arbeidet med både punkt 1 og 2 skal skolene og barnehagene søke råd hos PPT indre Salten. Skolene og barnehagene skal engasjere eget personale og tillitsvalgte i prosessen.

Uavhengig av innsparingskravet anser kommunalleder det som både relevant og faglig hensiktsmessig at det gjennomføres en prosess der både skoler og barnehager ser på egen praksis knyttet til bruk av PPT og spesialundervisning.

Vurdering

I innledningen til Kunnskapsløftet står det:

«Målet for opplæringa er å ruste barn, unge og vaksne til å møte livsens oppgåver og mestre utfordringar saman med andre. Ho skal gi kvar elev kompetanse til å ta hand om seg sjølv og sitt liv, og samtidig overskott og vilje til å vere andre til hjelp».

Videre står det at:

«Opplæringa skal tilpassast til kvar einskild. Større likskap i resultat blir skapt gjennom ulikskap i den innsats som blir retta mot kvar einskild elev. Breidd i dugleik blir skapt ved å stimulere ulike interesser og anlegg hos elevane. Særpreg ved den einskilde gir sosialt mangfald - likskap i evne til å delta gjer samfunnet rikt.»

Forholdet mellom tilpasset opplæring og spesialundervisning

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet en grundig veileder for spesialundervisning som gir gode forklaringer på begreper, rettigheter, faser i saksgang og organisering av spesialundervisning (<http://www.udir.no/laring-og-trivsel/sarskilte-behov/spesialundervisning/Spesialundervisning/>).

Prinsippet om tilpasset opplæring favner både ordinær opplæring og spesialundervisning. I den ordinære opplæringen har ikke eleven rett til noen særskilt tilrettelegging. Spesialundervisning er derimot en individuell rett eleven har i de tilfellene han eller hun trenger ekstra tilrettelegging utover det ordinære tilbudet.

Tilpasset opplæring er de tiltakene som skolen setter inn for å sikre at alle elevene får best mulig utbytte av opplæringen. De kan være knyttet til organiseringen av opplæringen, pedagogiske metoder og progresjon.

Tilpasset opplæring er ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel for at elevene skal oppleve økt læringsutbytte.

Godt læringsmiljø og gode systemer for lokalt arbeid med læreplan, vurdering og tilbakemelding er viktige forutsetninger for å fremme en opplæring som er tilpasset elevenes evner og forutsetninger.

Tilpasset opplæring er forankret i de sentrale prinsippene om fellesskolen, som inkluderende opplæring og likeverdsprinsippet.

Elever som ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, har rett til spesialundervisning. Det er opplæringsloven § 5 som regulerer hvem som har rett til spesialundervisning, hva som skal vurderes når skoleeier eller skolen skal avgjøre hvilket opplæringstilbud som eleven skal få, skoleeiers ansvar til å treffe enkeltvedtak om spesialundervisning, kravene til den sakkyndige vurderingen, saksbehandlingen, unntak fra reglene om innholdet i opplæringen og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT).

Det er opplæringsloven § 5-1 som sier noe om rett til spesialundervisning:
Elevar som ikkje har eller som ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av det ordinære opplæringstilbodet, har rett til spesialundervisning.

Tilfredsstillende utbytte er et skjønnsmessig vurderingstema. Det kan være vanskelig å fastsette hvor grensen går for hva som er tilfredsstillende utbytte.

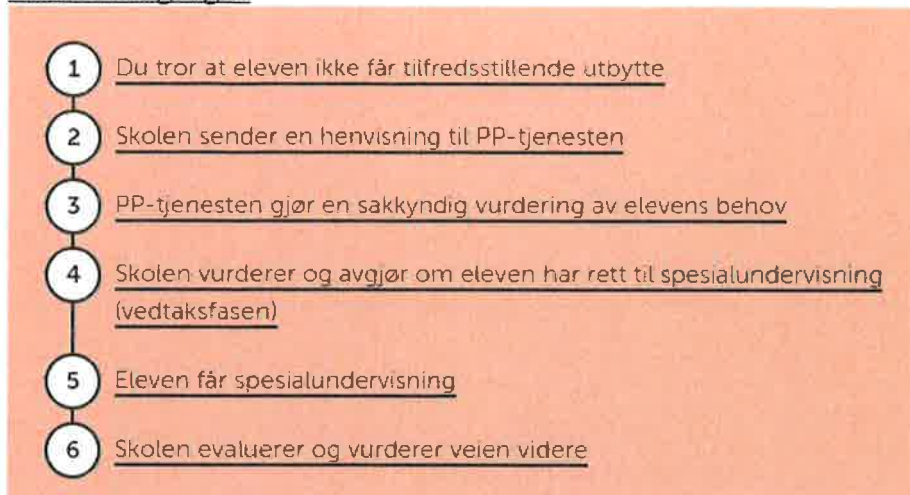
Spesialundervisning er en rett og ingen plikt. Ingen kan avvise elevens individuelle rett til spesialundervisning eller begrense spesialundervisningen med begrunnelse i for eksempel ressurser eller økonomi. Dette følger også av opplæringsloven § 13-10 første ledd. Vilkåret for at en elev har rett til spesialundervisning, er at hun/han ikke har, eller kan få, tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen. For å avgjøre dette, må skolen se både på hva som er den ordinære opplæringen, og hva som vil være et tilfredsstillende utbytte av opplæringen for den enkelte elev. Kvaliteten på den ordinære opplæringen er relevant for om en elev har rett til spesialundervisning. Blant annet har økt lærertetthet, lærerens kompetanse, mindre elevgrupper og mer praktiske metoder betydning for hvor mange elever som har behov for spesialundervisning. Det systemrettede arbeidet på skolen er derfor viktig. Det er en skjønnsmessig vurdering om en elev har et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen.

- Skolen må sørge for at lærerne vurderer om eleven kan få et tilfredsstillende utbytte ved å gjøre tilpasninger innenfor den ordinære opplæringen.
- Skolen skal så raskt som mulig sette inn tiltak som gjør at eleven får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen.
- Skolen må sette i gang nødvendige undersøkelser for å finne ut om eleven kan ha rett til spesialundervisning.

Spesialpedagogisk hjelp til barn før de går på skole er hjemlet i barnehageloven § 19 a.
Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlige behov for det. Dette gjelder uavhengig av om de går i barnehage.

Formålet med spesialpedagogisk hjelp er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring av for eksempel språklige og sosiale ferdigheter.

Faser i saksgangen

Figuren er hentet fra <http://www.udir.no/laring-og-trivsel/sarskilte-behov/spesialundervisning/>

Det kan i første fase være en eller flere som stiller spørsmål ved om eleven får tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen. Det kan være noen på skolen, foreldrene eller eleven. Årsaken til bekymringen kan være at eleven strever faglig eller sosialt.

Kommunestyret vedtok 12.02.14 at Saltdal kommune skulle inngå et vertskommunesamarbeid mellom kommunene Fauske, Beiarn, Sørfold, Saltdal og Steigen om en interkommunal PP-tjeneste. Fauske kommune skal være vertskommune for ordningen etter kommunelovens §28 1-b, administrativt vertskommunesamarbeid. Det er derfor PPT indre Salten som er Saltdal kommunes sakkyndige instans i saker om spesialundervisning.

I Saltdal kommune er skolen ved rektor gitt myndighet til å fatte enkeltvedtak om spesialundervisning. Delegering av myndighet fra skoleeier til skolen ved rektor vil i de fleste tilfeller være mest praktisk og beste alternativ for å sikre at det er beslutningsmyndighet nærmest barnet som tar avgjørelsen spesialundervisning. Det fritar imidlertid ikke skoleeier fra ansvaret det ligger i at skoleeier må sikre at skolen har den nødvendige habilitet, kompetanse, oversikt og kapasitet til å fatte vedtakene. Skoleeier må ha et forsvarlig system for å sikre at kravene i opplæringsloven og tilhørende forskrifter blir oppfylt jf opplæringsloven § 13-10. I Saltdal kommune er RISK innført som internkontrollsystem. Dette systemet er i liten grad implementert for skolene og arbeidet bør derfor intensiveres slik at skoleeier tilfredsstiller kravet. Når det gjelder barnehagene fattes enkeltvedtakene i samråd mellom kommunalleder og virksomhetsleder.

Om samarbeidsavtalen

Gjennom samarbeidsavtalen har både vertskommune og samarbeidskommunene plikter, i tillegg til at det er etablert et administrativt og faglig samarbeidsorgan som møtes to ganger pr år.

Når det gjelder de økonomiske forpliktelsene fremkommer det av samarbeidsavtalen at budsjettet skal være basert på at vertskommunens drift av PPT skal gå i økonomisk balanse, dvs. at vertskommunen skal ha dekket alle sine utgifter til driften (med fradrag av egenandel), herunder andel av generelle kostnader til støttetjenester for kommunen som knytter seg til samarbeidet, uten at driften skal gi fortjeneste.

Budsjettet fastsettes ut fra ordinære og påregnelige driftsutgifter, og inntekter. Eventuell økning i utgifter eller reduksjon i inntekter i løpet av året som ikke er budsjettet, fordeles mellom deltakerkommunene gjennom neste års budsjett i henhold til avtalt fordeling.

Beregning og fordeling av utgifter er basert på befolkningsstatistikk og fordeler som vist i tabellen under. Tallene nedenfor er hentet fra ssb befolkningsstatistikk 3.kvartal 2013

Kommune	Folketall	Prosentandel	Kostnad
Fauske	9 544	48,02 %	Kr 3 070 015
Sørfold	1 980	9,96 %	Kr 636 763
Steigen	2 537	12,76 %	Kr 815 772
Saltdal	4 739	23,84 %	Kr 1 524 139
Beiarn	1 077	5,42 %	Kr 346 511
TOTALT	19 877	100 %	Kr 6 393 200

Denne prosentfordelingen er basert på SSB's statistikk pr. 3.kvartal 2013. Beregning gjøres hvert år ut fra kjente tall pr 1. juli.

Arbeidsgruppe med gjennomgang av Nye PPT

Kommunalleder har gitt alle skoler og barnehagene et oppdrag med å:

- Beskriv egen praksis for bruk av PPT og spesialundervisning på den enkelte skole og barnehage.
- Beskriv konkrete tiltak som skal bidra til:
  1. En bedre tjeneste med kvalitetssikring og systemisk tenking (jf. målet til «Nye PPT» om et forsvarlig system for barn med særlige behov)
  2. Bedre ressursutnyttelse (jf. kravet om innsparing på kr 700 000)

Ut fra de tilbakemeldingene fremkommer det at både skoler og barnehager arbeidet systematisk og kontinuerlig med å legge til rette for de barn/elevne som har spesielle behov. Det er møter i barnehageteam/S-team, dialogmøter, observasjoner, veiledning, henvisning til sakkyndig vurdering og evalueringer. Dette er ressurskrevende arbeid, men som prioriteres høyt på den enkelte skole/barnehage.

Tilbakemeldingene er i stor grad positive mht samarbeidet med PPT indre Salten. Det har vært noe ventetid og det tar noe tid for å få sakkyndige vurderinger, men i de pågående sakene er det godt samarbeid.

Når det gjelder årsakssammenhenger mellom antall saker og utvikling over tid, er det vanskelig for skolene/barnehagene å analysere seg frem til hvorfor antallet elever med spesialundervisning øker eller minsker. Enkeltbarn i skole og barnehage med spesielt store behov kan gi store utslag økonomisk. Dette er behov som ikke påvirkes av særlig av det systemiske arbeidet til skolen/barnehagen og PPT. Læring og barns utvikling er en kompleks prosess der det er mange faktorer som spiller inn. Det kan imidlertid sies at det i Saltdal kommune, som i resten av landet, jobbes kontinuerlig med at flest mulig elever skal få dekket sine behov gjennom tilpasset opplæring i den ordinære undervisningen før de henvises til sakkyndig vurdering. Dette har vært et fokus hos skolene og PPT indre Salten i noe tid. Dette arbeidet vil videreføres slik at vi, og sammen med samarbeidskommunene i PPT indre Salten, på sikt kan lære og ha kontinuerlig forbedring av tjenestene.

Av konkrete tiltak som foreslås for å forbedre tjenestene er:

- Veiledning på systemnivå fra PPT slik at skoler/barnehager kan løse sine utfordringer selv. Dette er også et uttalt mål for PPT indre Salten.
- Kompetanseutvikling og utdanning av spesialpedagoger. Å ha lokal kompetanse er viktig i den innledende fasen med å utnytte handlingsrommet i den ordinære driften/tilpasset undervisning før det sendes henvisning om sakkyndig vurdering.

- Videreutvikle samarbeidsmøtene med PPT indre Salten og tettere dialog under utarbeidelse av de sakkyndige vurderingene slik at vi oppnår kontinuerlig forbedring og utnyttelse av ressursene.
- PPT sine saksbehandlere er ønsket mer inn i klassen/barnehagen for å observere slik at skole, PPT og foreldre er samstemte om ståsted/vansker. Dette kan sees i sammenheng med ønsket om veiledning innenfor rammene av ordinær drift/tilpasset opplæring.

Det er spesielt fra barnehagene sin side presisert at tidlig innsats er viktig for å spare på lang sikt.

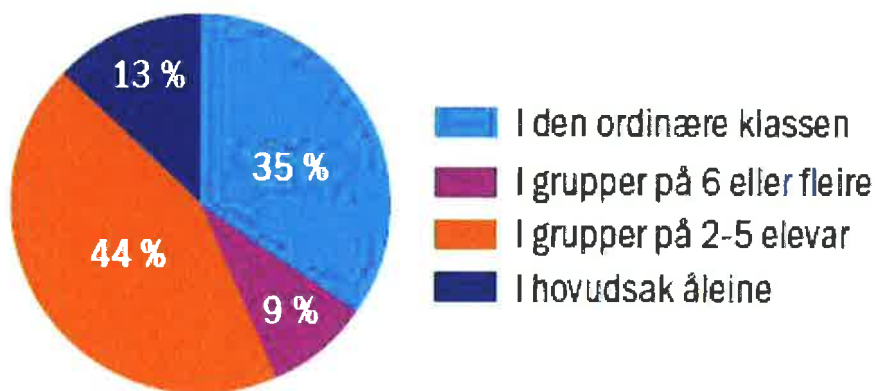
Når det gjelder ressursutnyttelse prøver spesielt skolene å organisere elever som har krav på spesialundervisning i egne grupper for å utnytte kompetanse og øvrig ressurser best mulig. Dette er en noe større utfordring i barnehagene.

Tilpassa opplæring og spesialundervisning i grunnskolen nasjonalt

Skoleåret 2015-16 har 7,9 prosent av norske elever enkeltvedtak om spesialundervisning. Det har lenge vært et politisk mål å bedre den tilpassa opplæringa slik at alle elever får et bedre læringsutbytte i den ordinære undervisninga. Tallet på elever som fikk spesialundervisning, økte jevnt fra 2006 til 2011. I løpet av de siste tre skoleåra har trenden snudd, og vi ser en liten nedgang på nasjonalt nivå. En vet ikke om nedgangen kommer av at skolene har blitt bedre på tilpassa opplæring, eller av at elever ikke får rettighetene sine oppfylt. Tallet på klagesaker som gjeld spesialundervisning, har gått ned. 17,7 prosent av lærertimene går til spesialundervisning i skoleåret 2015-16, en økning fra 14,6 i 2005. Det har vært ganske stabilt siden 2011-12.

Så langt det er mulig og forsvarlig, skal spesialundervisninga gjennomføres i den ordinære klassen. 35 prosent får spesialundervisning i hovedsak i den ordinære klassen. Resten får det meste av spesialundervisninga i grupper eller alene. Det har vært en vesentlig økning fra 2013-14 da 28 prosent fikk spesialundervisning i den ordinære klassen.

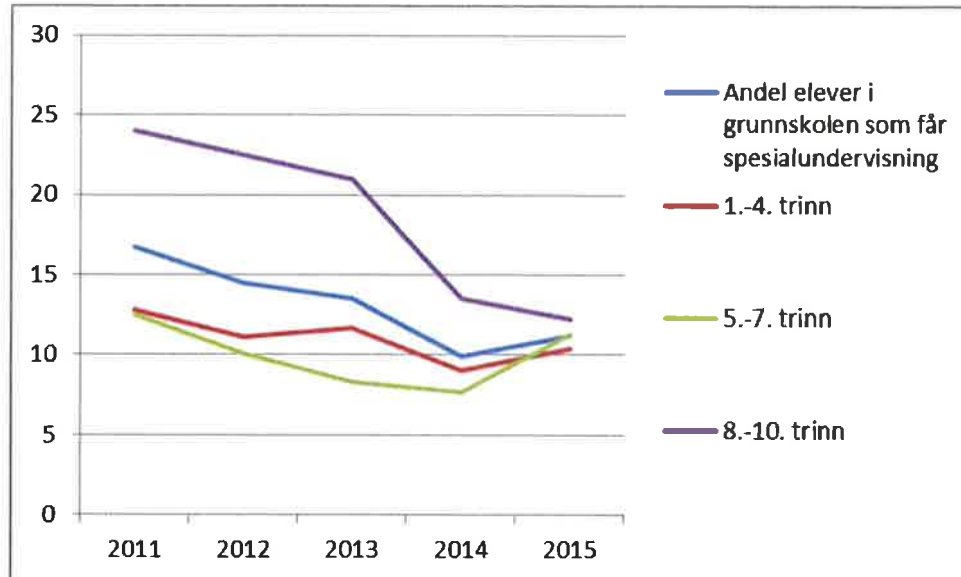
Organisering av spesialundervisninga. 2015-16. Prosent.

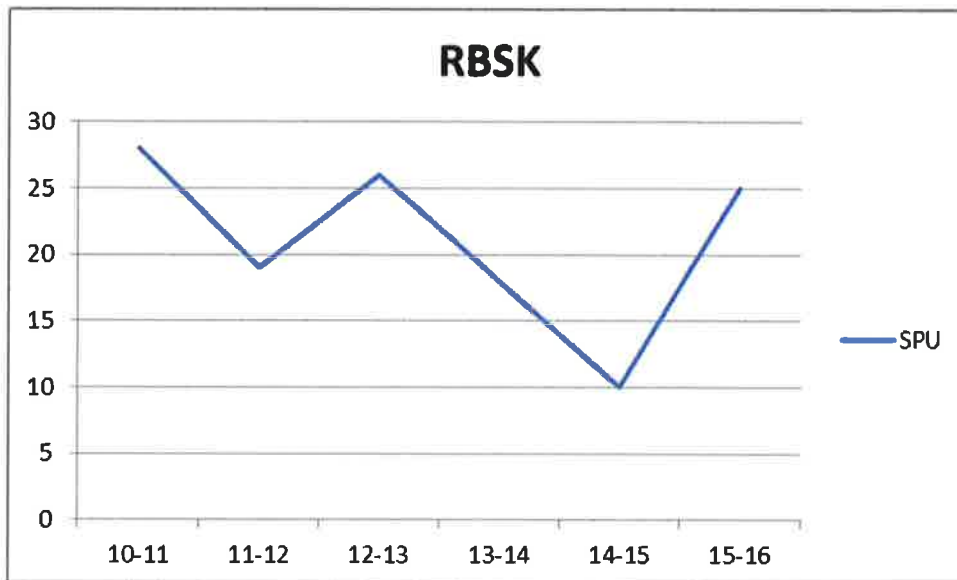
Kjelde: Utdanningsdirektoratet (GSI)

Utviklingstrekk i Saltdal kommune i spesialundervisning i skolene for perioden 2010 – 2016

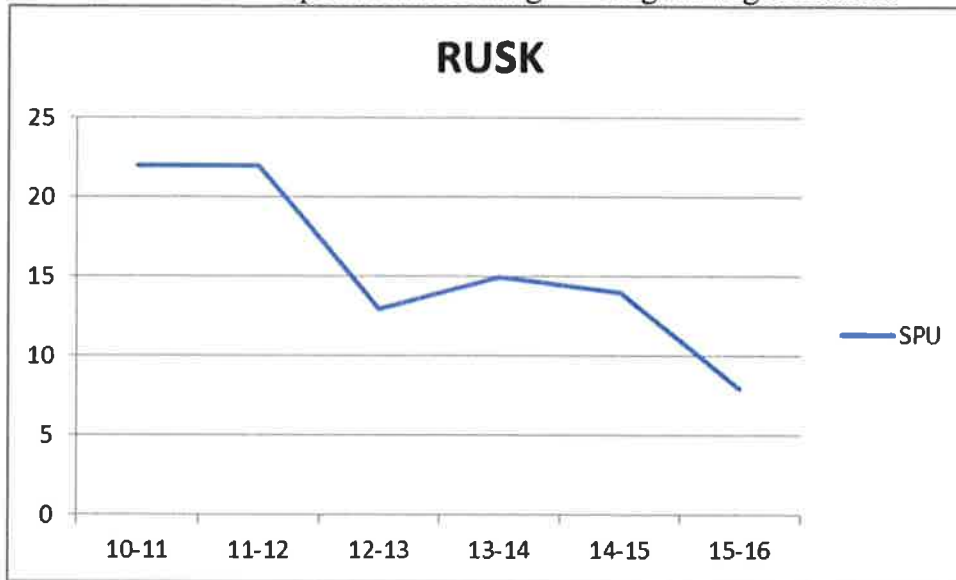
Samlet alle skolene

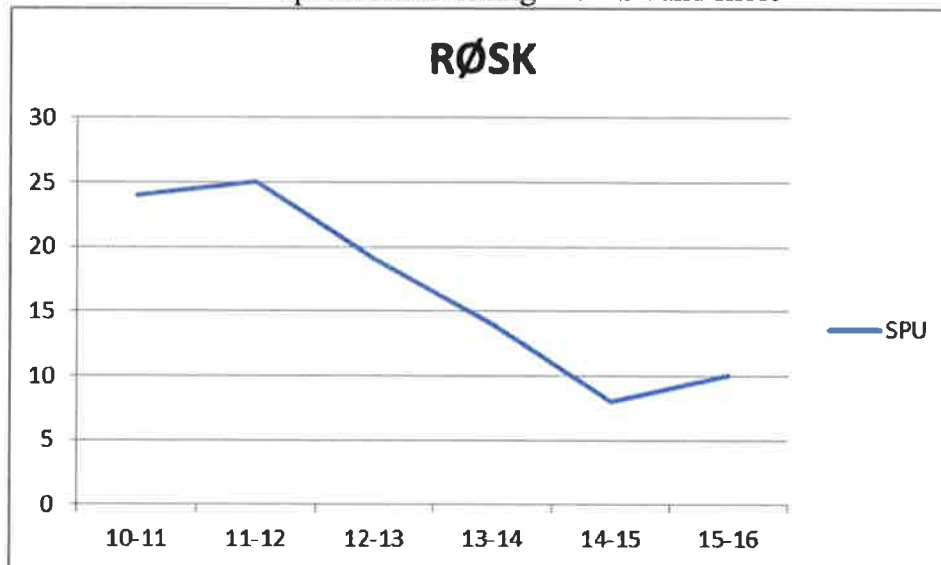
Antall elever som får spesialundervisning ved Rognan barneskole

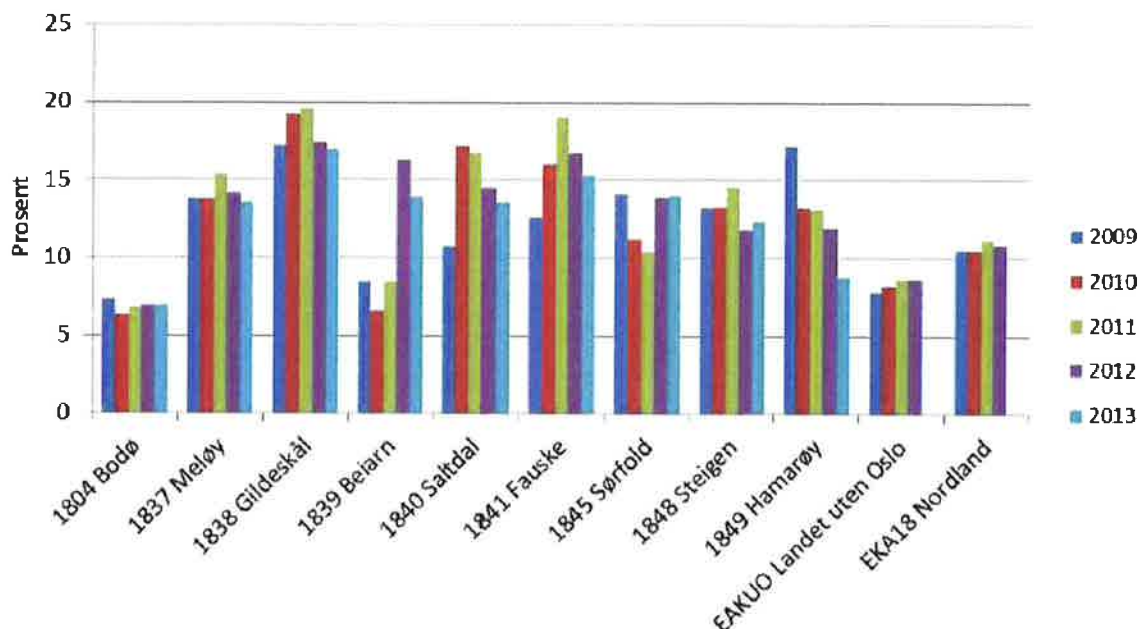
Antall elever som får spesialundervisning ved Rognan ungdomsskole

Antall elever som får spesialundervisning ved Røkland skole

Sammenligning med de øvrige kommunene i Salten

Figur 19: Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, Kilde KOSTRA

Figuren er hentet fra BDO-rapporten om tjenesteyting og myndighetsutøvelse som var et av fire utredningsnotat som Salten regionråd fikk utarbeidet i forbindelse med arbeidet med kommunereform (<http://www.salten.no/prosjekter/?News=25>).

Spesialundervisning i barnehagene nasjonalt

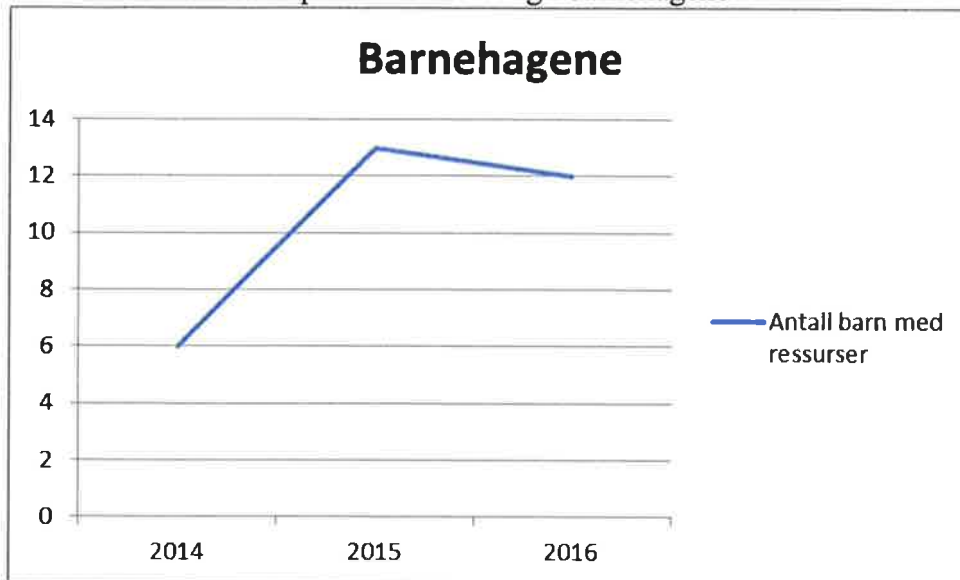
Når det gjelder barnehagene er utviklingen de siste årene nasjonalt, en økning i andelen barn som mottar spesialpedagogisk hjelp. I snitt har barna vedtak om 15 uketimer med spesialpedagogisk hjelp, fordelt på pedagog og assistent. Språk- og kommunikasjonsvansker er det som oftest kjennetegner barn som får spesialpedagogisk hjelp. Deretter følger psykososiale vansker og atferdsvansker, utviklingshemming, sammensatte vansker og språk- og kommunikasjonsvansker blant minoritetsspråklige barn.

	2011	2012	2013	2014	2015
Antall barn med enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp	6 482	6 577	6 959	7 799	7 950
Andel av alle barn i barnehage	2,3 %	2,3 %	2,4 %	2,7 %	2,8 %

Kilde: Utdanningsdirektoratet (BASIL)

Antall elever som får spesialundervisning i barnehagene

For barnehagene mangler det godt tallmateriale for de en lengre tidsserie enn 2014-2016. vi ser likevel en økning i andel barn med vedtak om spesialundervisning. I Saltdal kommune har det vært satset på tidlig innsats, noe som kan være årsaken til en minkende andel spesialundervisning på ungdomstrinnet. Dette er imidlertid ikke en kausalitet vi kan slå fast med sikkerhet. Det er mange forhold som kan påvirke andelen barn med behov for spesialundervisning.

På bakgrunn av det arbeidet som er gjort fra januar 2016 og frem til nå, ansees det som lite realistisk at det skal kunne spares inn kr 700 000 på PPT og kr 295 000 på spesialundervisning. Det kan over tid vise seg at ressurser kan utnyttes på en bedre måte, uten at det skal gå utover kvaliteten på tjenestene. Administrasjonen ser imidlertid ikke at det vil være mulig å forvente en varig innsparing på dette tiltaket.

Rådmannens innstilling

Saken tas til orientering. Administrasjonen bes om å legge frem andre forslag til innsparingstiltak i forbindelse med budsjettprosessen for 2017.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for oppvekst og kultur	24/16	06.09.2016
Kommunestyre		15.09.2016

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Utvidet åpning av gymsaler i helger og høytid - OK

Foreliggende dokumenter:

Referat fra AMU 21.06.16

Sakens bakgrunn

I forbindelse med sak 109/15, Økonomiplan for 2016-2019, ble det under kommunestyret i desember 2015 fremmet et benkeforslag som ble vedtatt. I vedtakets pkt. 14 heter det: *Kommunen bør legge til rette for åpne haller og gymsaler også på skolefridager/-ferie. Unntatt er ved spesielle arr. og tentamen/eksamen/sommerferie.*

Saken har tidligere vært oppe i Utvalg for oppvekst og kultur i møte 09.03.16 med følgende enstemmige vedtak:

Saken om åpne haller utredes i et folkehelseperspektiv og sendes til AMU før behandling i utvalget

Saken har nå vært oppe til behandling i AMU den 21.06.16 der det ble fattet følgende enstemmige vedtak:

- *Før vedtaket fra kommunestyret sak 109/15 gjennomføres, må renholdssituasjonen i Saltdal kommune utredes med tanke på om det er samsvar mellom arbeidsoppgaver og bemanning.*
- *Saltdal kommune skal innføre renhold etter NS Insta 800, der ønsket kvalitet beskrives for hvert formålsbygg.*
- *Gjennomgangen og utarbeidelsen av renholdsplanen gjennomføres av eksterne ressurser eller som midlertidig tilsatt prosjektansvarlig.*
- *Kostnadene til dette dekkes inn gjennom den vedtatte opptrappingsplan, i kommunestyre sak 23/15 pkt. 5.*
- *Renholdernes arbeidssituasjon skal løftes opp på et nivå som er representativt for dagens renholdssystemer og hjelpemidler.*
- *Saken tas opp i neste planlagt AMU-møte vedr. gjennomføring av prosessen*

Vurdering

Administrasjonen ønsker å jobbe for at kommunens tilbud for fysisk aktivitet og helse er så godt som mulig. Det er en ambisjon om at flest mulig får mulighet til å utøve et bredt utvalg aktiviteter for både sosial og fysisk adspredelse. Det er ikke et eksplisitt mål i gjeldende Folkehelseplan at det skal legges til rette for utvidet åpning av gymsaler i helger og høytid, men det vil likevel være et godt tiltak for å legge til rette for en aktiv befolkning. For å kunne realisere flere av delmålene i gjeldende plan vil utvidet åpning av gymsaler i helger og høytid være et aktuelt tiltak.

Renholds-situasjonen i kommunen er vanskelig. Administrasjonen vurderer at tilbudet om utvidet bruk av gymsaler, ikke kan gå på bekostning av renholdernes arbeidssituasjon. I saksfremlegget til AMU den 21.06.16 skriver saksbehandler at før en åpner for utvidet bruk av kommunens gymsaler, må en ivareta egne arbeidstakere og sikre at deres rettigheter er ivaretatt på en ordentlig måte. Det er derfor viktig at en renholdsplan kommer på plass, slik at en da kan beregne hva det vil koste, og hvilke behov for renhold det utløser. Deretter kan en velge å innføre en utvidet bruk av gymsalene, som imøtekommer kommunestyrets vedtak i desember.

Rådmannens innstilling

1. Utarbeidelse av renholdsplan vurderes innarbeidet inn i økonomiplanen for 2017-2020
2. Saken om utvidet åpning av gymsaler i helger og høytid utsettes til det foreligger en renholdsplan

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for oppvekst og kultur	25/16	06.09.2016

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Harald Bakkes Minnefond - Endring av vedtekter samt valg til styret

Foreliggende dokumenter:

- Epost fra styreleder Kjell Magne Johansen
- Gjeldende vedtekter
- Kopi av Levekårsutvalgets vedtak fra 15.10.12

Sakens bakgrunn

Som det fremgår av epost fra styreleder står det i vedtektene at Levekårsutvalget skal fungere som representantskap. I og med at Levekårsutvalget er nedlagt og erstattet med to utvalg – utvalg Helse og Omsorg og utvalg Oppvekst og Kultur, er det naturlig å legge representantskapsfunksjonen til utvalg for Oppvekst og Kultur.

Videre i vedtektene står det at representantskapet skal oppnevne styret og styreleder for 4 år men med vekselvis valgperioder av 2 og 3 av de faste 5 medlemmer. 1 av medlemmene skal være medlem av utvalg for Oppvekst/Kultur

Nåværende styre består av
Kjell Magne Johansen – leder
Leif Kristian Madsen
Else Marie Næss (levetårsutvalget)
Rigmor Håkonsen
Bjørn Andor Drage

Funksjonstiden for Kjell Magne Johansen og Else Marie Næss var 2012-2015. De er dermed på valg. De tre øvrige er på valg pr. 01.01.18.

Rådmannens innstilling

Punktet vedr. representantskapet – 1. ledd – 2. setning i vedtektene for Harald Bakkes Minnefond endres til:

Representantskapet er det til enhver tid valgte utvalg for Oppvekst og Kultur i Saltdal kommune.

Som nye medlemmer for perioden 2016-2019 velges:

- 1.
2. (medlem av utvalget OK)

Som leder velges:

Funksjonstiden for de øvrige medlemmer forlenges til ut 2017.